

Hoe blijft de Friese brandweer op peil met minder geld? Drie scenario's

Hayo Bootsma

11 november, 22:54 • 4 minuten leestijd

Een brandweerauto van het korps van Surhuisterveen
© Brandweer Surhuisterveen (Facebook)

Hoe houd je de slagvaardigheid van de brandweer op peil als er zwaar bezuinigd moet worden? Die vraag is actueel omdat een aantal gemeenten in 2026 veel minder geld krijgt van het Rijk. Bij de veiligheidsregio Fryslân hebben ze drie scenario's uitgewerkt.

Voordat we ingaan op de scenario's, eerst de aanleiding. Dat is het besluit van het Rijk om met ingang van 2026 de financiering van gemeenten en provincies opnieuw te bekijken.

In totaal stelt het Rijk 3 miljard euro minder beschikbaar voor gemeenten en provincies. Niet elke provincie of gemeente zal even hard worden geraakt door dat besluit, maar feit is dat ze bijna allemaal de broekriem aan moeten trekken.

Meer belasting?

Ook alle Friese gemeenten anticiperen nu al op het jaar 2026. Zo wordt er gekeken waar bezuinigd kan worden, waar efficiënter kan worden gewerkt en, als het echt niet anders kan, op welke vlakken meer belasting geheven kan worden.

Een werkgroep van burgemeesters is ermee aan de slag gegaan en heeft drie scenario's uitgewerkt. De gemeenten kunnen dan straks kiezen welke verder uitgewerkt moet worden.

Veiligheidsregio

De veiligheidsregio is het overkoepelende orgaan in Fryslân dat onder andere de brandweer aanstuurt. De veiligheidsregio wordt betaald en bestuurd door de Friese gemeenten. In het gemeenschappelijke overleg bepalen de burgemeesters waar het geld aan uitgegeven wordt.

Scenario 1: meer geld

Het eerste scenario gaat uit van juist meer geld voor de brandweer. De dekking in stedelijke gebieden wordt dan nog verder verbeterd. Kortom: het dekkingsplan wordt uitgebreid.

Scenario 2: kleine bezuiniging

Bij dit scenario gaat de veiligheidsregio uit van het behoud van de basiskwaliteit van de brandweerbijstand. De kazernes zoals die er nu zijn, blijven behouden. Ook aan de aanrijtijden verandert niets.

Al wordt er wel gekeken naar de specialistische taken die de brandweer heeft. Er wordt getoetst of die wel echt nodig zijn bij het korps waarbij ze zijn ondergebracht. Het levert een besparing op van 2,5 ton.

Scenario 3: posten dicht

Het derde scenario is een grondige bezuiniging van zo'n 3 miljoen euro. Het betekent dat posten dicht moeten en heeft gevolgen voor de 24-uursdiensten. Dit is niet concreet uitgewerkt, maar wel onderzocht om aan te geven wat de consequenties kunnen zijn.

Oebele Brouwer, burgemeester van Achtkarspelen

© Omrop Fryslân

De voorkeur ligt in het midden, bij scenario 2. Dat is het scenario dat de veiligheidsregio verder wil uitwerken.

"Dat is ons advies ook. De kern is dat we de 66 posten behouden en daarmee de volledige dekking behouden", zegt burgemeester Oebele Brouwer van Achtkarspelen. Hij houdt zich binnen de veiligheidsregio bezig met de brandweer.

Gaten in dekking

Scenario 1 valt af omdat de winst die ze daarmee kunnen behalen, klein is en Fryslân bijna overal voldoet aan de landelijke norm. Brouwer: "Scenario 3 hebben we gemaakt om te laten zien wat de consequenties kunnen

zijn als je zwaar bezuinigt. Dan vallen er witte vlekken op de kaart en moeten er posten dicht."

Ook al lijkt duidelijk welk scenario de voorkeur heeft, Brouwer vindt dat de burgemeesters toch de discussie moeten aangaan. "Wat is de veiligheid waard voor gemeenten?" Brouwer wil zo duidelijk maken wat consequenties kunnen zijn. "We leggen het daarom ook voor met het advies om bij dat derde scenario weg te blijven."

Adjunct-commandant Marinus van de Velde

© Omrop Fryslân

Er wordt de komende tijd onderzocht of alle brandweerposten nog wel de goede specialisatie hebben en of alle voertuigen nog wel op de goede plek staan.

"Wij hebben vijf grote hulpverleningsvoertuigen met kraan", zo zegt adjunct-commandant Marinus van de Velde van de brandweer. "Die zetten we in bij bijvoorbeeld grote verkeersongelukken. We kijken nu kritisch naar hoe vaak ze zijn ingezet en of ze op de goede plek staan."

Het ligt voor de hand die voertuigen niet bij een kazerne in Noordwolde neer te zetten, maar wel in Harlingen, zo zegt Van de Velde.

Efficiënter werken

Wat ook moet helpen, is efficiënter werken. Zo komen er voertuigen beschikbaar voor het bestrijden van natuurbranden. Die hoeven niet op de paden te blijven, maar kunnen zo de natuur inrijden en daar vlak bij de bron het vuur te lijf gaan.

Een brandweerauto rukt uit

© Kees van der Mark

Van de Velde: "We kijken ook naar de inzet fan droneteams. Zij zien de ontwikkeling van de brand en kunnen ons inzicht geven, waardoor wij sneller kunnen reageren."

Er kleeft wel een risico aan. Sommige vrijwilligers hebben zich bij een post gespecialiseerd. Die moet je wel gemotiveerd houden, weet ook Van de Velde. "Wij doen dit vanuit professioneel oogpunt. Het vergt een goede uitleg, maar ik vertrouw erop dat we draagvlak kunnen creëren."

Vooraf ook, zo zegt Van der Velde, omdat scenario 3 een veel grotere impact heeft. "Dan sluiten we posten en dat gaat ten koste van vrijwilligers. Maar nogmaals: Dat is niet wat wij willen."